

hebben, ik niet kan helpen, — niets meer kan doen dan zelf nameloos verdrietig zijn.... Ik weet alleen, dat als ik de menschen hier ontmoet, als ik Zondags gezeten ben tusschen al die stugge vrouwen, dat ik in het diepst van mijn wezen een der haren ben.

Ds. ROORDA.

LOUISE

Maar dat is het juist. Als je dat hebt....

(weemoedig). Neen, dat is het niet, ik kan niet helpen, ik kan niet troosten, ik kan alleen maar.... gezamenlijk eenzaam zijn. *(Zij komt op hem toe, gebroken door verdriet, en zegt, toonloos, met schaamtevol afgewend hoofd)*. Frans, — wij mogen in de uren als de zielen naakt voor elkaar verschijnen, geen wreedheid achterhouden *(bevend grijpt zij hem bij den arm)*. Zou het ook kunnen wezen, Frans, dat toch de oorzaak van alles in het verleden ligt? Jij bent het leven ingegaan met een teleurstelling. Jouw leven en werken, hier, werd de uitweg. Het is.... de kristallizeering van je eerste liefde. Ik, ik.... Ik had nooit een teleurstelling. Ik heb altijd alleen de verlatenheid gekend. Toen je mij weghaalde lag de verveling van het leven achter mij als een eindelooze galerij. Jij kon niet voor mij doen, wat je deedt voor al die andere harten *(bewogen)*. Een ziel die overwonnen heeft, kan nooit meer begrijpen een andere ziel, — die krimpt van pijn. *(Er is een lange stilte. Frans zit terzijde van Louise, op de vensterbank. Achter de twee gebogen figuren rijst de weeldepracht der bloemen.)*

Ds. ROORDA

(toonloos). Je mag dat niet zeggen, je mag dat niet zeggen.

LOUISE

(herneemt zich, met een uiterste van zelfbeheersching). Neen, — als ik ooit genezen zou kunnen worden, dan zou het zijn door een ziel, die zich gaf aan de mijne, aan de mijne alleen. Ik ben egoïst, Frans. Maar ik wil eerlijk zijn, ik zeg het je. Het bloed is zóó uit mij weggetrokken door de eenzaamheid, dat er een ander zijn leven moet uitstorten in mij.

Ds. ROORDA

(omvat haar middel met een namelooze teederheid. Louise rust in zijn vruchteloze armen, als een beeld). Maar liefste, weet je dan niet, weet je dan niet, dat jij het bent, dat jij het alleen bent, die mijn leven hebt vervuld, die de vrede bracht aan dit hunkerend hart?

LOUISE

(kalm). Neen. Je vraagt mij nu nog een offer dat ik niet brengen kan. Je wilt mij vanochtend in de kerk, bij je